

Presentació

L'Oriol Casassas i Simó (1923-2012) va néixer a Sabadell, fou metge especialitzat en pediatria, president de la Societat Catalana de Biologia (1979-1981) i membre de l'Institut d'Estudis Catalans, on ingressà l'11 de gener del 1985. Tingué especial dedicació als problemes socials. Fou coautor de *La pediatria en el suburbi*, d'*Epidemiologia social de la infància a Catalunya* i de *Funció social de la medicina*. Fou autor de *La medicina catalana del segle xx*, *Cent anys de pediatria a Catalunya*, *Josep Alsina i Bofill, l'exemple*, *Una faula i setze històries* i també d'estudis biogràfics sobre August Pi i Sunyer, Jordi Gol, Pere Calafell, Josep Trueta i d'altres. En treballs d'aspectes lingüístics destaca el *Vocabulari mèdic*, del qual fou coautor. També dirigí el *Diccionari enciclopèdic de medicina*. Presidí la Societat Catalana de Pediatria i l'Acadèmia de Ciències Mèdiques. Rebé el Premi Jordi Gol el 1992 i la Creu de Sant Jordi el 1993. També va rebre el Premi a l'Actuació Cívica de la Fundació Jaume I l'any 2001 i el Premi a l'Excel·lència Professional del Col·legi de Metges de Barcelona el 2006.

Fou una figura exemplar de la medicina catalana i fou especialment actiu en diversos àmbits de la cultura del nostre país. Les seves activitats tingueren especial relleu i importància en una societat que visqué diversos decennis en què la cultura catalana era relegada, semioculta i necessitada d'iniciatives de tot tipus per mantenir-se i fer possible el seu relleu posterior en el període de la represa. Fou membre del Comitè Executiu del Congrés de Cultura Catalana, formà part de la redacció de «Monografies Mèdiques» i va fer importants aportacions a l'estudi i la divulgació de la terminologia científica i mèdica en català.

L'Oriol Casassas va fer una tasca de manera incansable en molts àmbits de la cultura catalana amb dedicació i oportunitat amb un únic objectiu. En el seu patriotisme, treballant en l'àmbit de la salut i en altres aspectes de la cultura catalana, apostava per la cultura única i diversa, la cultura de tots, la cultura en majúscula.

Permeteu-me que en el record de la tasca incansable de l'Oriol Casassas i en evocació de la seva personalitat us ofereixi uns paràgrafs seus triats del preàmbul al seu llibre *Una faula i setze històries*. L'elegant estil i la precisió en l'adjectiu i en la frase facilitadora per als conceptes difícils feien els textos planers amb ritmes satisfactoris i les idees fàcilment comprensibles: «No hi fa res que la passejada sigui, una vegada, enllà dels temps i una altra pels camins d'abans d'ahir: la pols que s'aixeca amb la passa irrepitable dels esdeveniments és una idèntica pols. No hi fa res que la mirada s'aturi ara sobre allò que en diem salut, ara sobre el sempre candent món de la llengua o sobre les institucions. Ni tampoc no hi fa res que d'aquí a aquí el discurs versi sobre els neguits d'uns científics i d'aquí a aquí sobre els esforços d'uns pedagogs o unes trifulgues de bons i dolents. Les classificacions, les divisions i les subdivisions no són res més que un artifici —un benèfic artifici, si es vol— destinat a facilitar el repartiment de la feina.

»No és cap vergonya confessar la total dificultat d'esbrinar on han anat a parar la munió de persones que diem que ens han deixat. El dubte en aquest terreny és gairebé universal. Si admetem que s'han trobat en algun punt de les regions etèries —admissió també incerta— és lògic imaginar que es deuen reunir en civilitzades tertúlies; una eternitat cent per cent contemplativa seria per a una majoria impossible de suportar. I ara passem a la suposició: els grups de contertulians, com la sardana, es fan i es desfan, i ve un dia que es troben, fent el rotlle, Ramon Llull, Jaume d'Agramunt, Vittorino da Feltre, Lluís Alcanyís, l'insubmís Blaise Pascal, Anton de Borja, John Stuart Mill, Prat de la Riba i Alsina i Bofill, posem per cas. Naturalment no en tenim constància, no en tenim documents acreditatius ni testimonis, però és més que segur que farien pinya, que algun potser parlaria més que els altres i potser algun, estona i estona, escoltaria en silenci, però tots —segur, segur— tindrien molt clar que, quan eren de carn i ossos, defensaven una mateixa causa, els movia un idèntic anhel: el de mirar de fer menys espessa la boira, la tenebra de la terra a la terra».

En aquest text, després de recordar amb estimació i agraïment tots els que l'han ajudat en la seva tasca, escriu: «sobretot, hi ha l'Eulàlia, que em donava la mà. I era la companyia, i molt sovint, el consell i sempre el raig de sol entre el brancatge de Vallhiverna».

I acaba evocant sàviament les seves lectures: «Mentrestant, els més vells d'entre els ancians de l'assemblea contenen que, quan al pastor Filemó i la seva muller Baucis els arribà l'hora, els déus els convertiren ella en un tell i ell en una alzina. I diuen que de tan a prop que eren plantats, un mateix oreig bressava les seves branques».

FRANCESC GONZÀLEZ I SASTRE
President de la Secció de Ciències Biològiques